THE RICHMOND OPINION

FEBRUARY 2021 • ISSUE 1 • VOLUME 1

INTERNATIONAL POWER GAME IN THE POST CORONAVIRUS PANDEMIC

Methichai Thongpleo
First-Year Student
School of Social Innovation
Maefahluang Univeristy

International Power game in the post-Coronavirus pandemic

ท่ามกลางภาวะความยากลำบากในการจัดการวิกฤติ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และปัญหาทางเศรษฐกิจนานาประเทศไม่เว้นแม้แต่ประเทศมหาอำนาจ ส่งผลให้มีจำนวนผู้ตกงานเป็นจำนวนมาก เศรษฐกิจถดถอย ส่วนในด้านของสาธารณสุขนั้น ในขณะนี้มียอดผู้ติดเชื้อสะสมมากกว่า 110 ล้านคนทั่วโลก และผู้เสียชีวิตกว่า 2.5 ล้านคน เท่ากับว่าแต่ละประเทศกำลังหาทางออกให้กับตัวเองรอดพ้นจากวิกฤติครั้งนี้ให้ได้และพยามยามกลับไปเป็นปกติตามเดิม – Normalization ให้ได้เร็วที่สุด วิธีแก้หนึ่งในนั้น คือ วัคซีน – Vaccine ซึ่งความต้องการทั่วโลกนั้นมีจำนวนมากเกินกว่าที่บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งๆ จะสามารถทำได้ แล้วใครล่ะจะมีกำลังผลิตวัคซีนในปริมาณมากขนาดนั้น

คำตอบคงต้องอ้างอิงจากการรายงานของสำนักข่าว DW News ของประเทศเยอรมนี ซึ่งได้วิเคราะห์ไว้ว่า ประเทศมหาอำนาจอย่าง รัสเซีย และ จีน มีกำลังการผลิตที่เพียงพอที่จะแจกจ่ายให้กับนานาประเทศได้ โดยเฉพาะประเทศรายได้ปานกลางหรือประเทศกำลังพัฒนา หากมองลึกลงไปอีก ทั้งสองประเทศคงกำลังเล่นเกมขั้วอำนาจโลกกันอยู่เป็นแน่แท้ เพราะอะไรน่ะหรือ

เมื่อได้มองย้อนกลับไปในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ประเทศจีนและรัสเซียต่างพากันท้าทายประเทศฝั่งตะวันตกในด้านต่างๆอยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านความมั่นคงหรือด้านการทหาร แต่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ทั้งจีนและรัสเซียได้แผ่อิทธิพลด้านภูมิรัฐศาสตร์ จนนักวิชาการบางท่านถึงกับแสดงความกังวล นั่นหมายความว่า ทั้งสองประเทศคงกำลังช่วงชิงโอกาสทางเศรษฐกิจและการเมือง ภาพลักษณ์ต่อประชาคมโลกและพยายามสั่นคลอนขั้วอำนาจเก่าอย่างประเทศฝั่งตะวันตก เพื่อให้ตัวเองได้เป็นแถวหน้าในขั้วอำนาจใหม่ของโลกอย่างแน่นอน สังเกตได้จากวิกฤติการแพร่ระบาดฯ

หากขั้วอำนาจโลกเปลี่ยน เกมการเมืองโลกจะเป็นอย่างไร เพราะในขณะนี้ ประเทศจีนและประเทศรัสเซียต่างแสดงตัวเป็นพ่อพระต่อนานาประเทศ โดยเฉพาะการช่วยเหลือด้านวัคซีน ที่ทั่วโลกต่างขาดแคลนและความต้องการมีปริมาณสูง ทั้งประเทศร่ำรวยและประเทศยากจน จนเกิดเป็นการแข่งขันผลิตวัคซีนระหว่างประเทศมหาอำนาจ อย่าง อินเดีย รัสเซีย และจีน เป็นต้น จึงเป็นการชี้ให้เห็นถึงเงินทุนขนาดใหญ่และอิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศของประเทศนั้นๆ ที่ทำให้บางประเทศขึ้นเป็นผู้นำด้านการช่วยเหลือและแจกจ่ายวัคซีนที่ผลิตเอง ย้ำว่าผลิตเอง – แม้ว่าจะเกิดข้อสงสัยถึงประสิทธิภาพวัคซีนในการป้องกันโรคก็ตามที - อย่างประเทศรัสเซียและประเทศจีน จนเกิดเป็นคำว่า Vaccine Diplomacy หรือการทูตวัคซีน คำนี้ๆมีนัยยะอะไรหรือเปล่า และมันส่งผลอย่างไรต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ในการแข่งขันผลิตวัคซีนต้านเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประเทศที่ประสบความสำเร็จเป็นประเทศแรกของโลก คือ ประเทศรัสเซีย สร้างความฮือฮาเป็นอย่างมาก เนื่องจากใช้เวลาเพียง 8 เดือนในการพัฒนานับตั้งแต่การแพร่ระบาดในเดือนพฤศจิกายน 2019 จากความสำเร็จนั้น วัคซีน Sputnik V ได้พิสูจน์ประสิทธิภาพของการต้านเชื้อไวรัสในวารสารทางการแพทย์ที่เป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติเมื่อไม่กี่เดือนที่ผ่านมา ว่าตัววัคซีนให้ผลถึง 91 เปอร์เซ็นต์ในการรักษาโรค เชื้อกันว่าประเทศรัสเซียมีนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยที่เก่งๆ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาตั้งแต่สมัยสหภาพโซเวียต ที่สามารถสร้างดาวเทียมได้เป็นประเทศแรกของโลกเช่นกัน (ดาวเทียมนั้นมีชื่อว่า Sputnik I โดยสหภาพโซเวียตได้ส่งขึ้นวงโคจรโลกในวันที่ 4 ตุลาคม ปี 1957 หรือ พ.ศ.2500 เป็นยุคสงครามเย็น ในช่วงของสงครามอวกาศระหว่างมหาอำนาจโลกเสรี สหรัฐอเมริกา และมหาอำนาจโลกคอมมิวนิสต์ สหภาพโซเวียต)

ประเทศจีนก็ตามประเทศรัสเซียมาติดๆ คือผลิตวัคซีน Sinovac และ Sinopharm เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในประเทศและส่งออกให้กับทั่วโลก หากให้มองประเทศจีนก็เหมือนกับการมองเหรียญ คือมันจะมีสองด้านเสมอ คือบางด้านก็ดูไม่มีพิษมีภัย แต่บางทีก็น่ากลัวจนหวาดหวั่น นักวิชาการบางท่านมองว่าความใจดีและการยื่นมือเข้ามาช่วยของพญามังกรในวิกฤติครั้งนี้ คงมีจุดประสงค์บางอย่างแอบแฝงเป็นแน่ ไม่ว่าทางใดหรือทางหนึ่ง เพราะของฟรีไม่มีในโลก ทุกการได้มา ต้องมีการจ่ายกลับ ซึ่งการจ่ายกลับนั้นนักวิชาการได้วิเคราะห์ว่า คงเป็นการยอมให้ประเทศจีนเข้าไปลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่และธุรกิจภายในประเทศ โครงการนั้นคงหนีไม่พ้น อภิมหาโปรเจกต์ อย่าง Belt and Road Initiative (BRI)

BRI อาจสร้างผลกระทบให้กับอนาคตของประเทศตัวเองได้ทั้งทางอ้อมและทางตรง การเข้ามามีอิทธิพลของประเทศจีนนั้นอันตราย เพราะการจ่ายกลับเพื่อแลกกับวัคซีนคงเป็นการขอใช้ประโยชน์พื้นที่ภายในประเทศนั้นๆ เช่น ยุทธศาสตร์การใช้กับดักหนี้ของประเทศจีน – China Dept Trap ในประเทศศรีลังกาที่ประเทศจีนขอใช้พื้นที่ท่าเรือเป็นเวลา 99 ปีเพื่อใช้หนี้ที่กู้ยืมจากรัฐบาลจีนและคาดว่าเพื่อเป็นฐานทัพเรือแห่งใหม่เพื่อขยายอิทธิพลด้านภูมิรัฐศาสตร์

จะเห็นได้ชัดเลยว่าประเทศรัสเซียและประเทศจีนแผ่ขยายอำนาจผ่านเวทีการทูตวัคซีนนี้ได้อย่างชาญฉลาด เป็นการขยายอำนาจที่ใช้อำนาจอ่อน – Soft Power ผ่านการแจกจ่ายวัคซีน เพื่อสร้างพันธมิตรและความนิยมให้กับตนเอง มากไปกว่านั้น เมื่อปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้มองเห็นภาพรวมเลยว่าทั้งสองประเทศใช้กลยุทธ์ดังกล่าวในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับประเทศต่างๆ ซึ่งจากผลการสำรวจของเว็บไซต์ Github เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2564 ที่ผ่านมาพบว่ามีประเทศได้รับวัคซีนจากประธานาธิบดีสี จิ้นผิง และประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ดังนี้ (บางประเทศเป็นการสั่งซื้อ หมายความว่าประเทศดังกล่าวไว้วางใจในประเทศผู้ผลิตและประสิทธิภาพของวัคซีน)

ประเทศจีน	ภูมิภาค	ประเทศรัสเซีย	ภูมิภาค
บาห์เรน	ตะวันออกกลาง	แอลจีเรีย	แอฟริกาเหนือ
บราซิล	อเมริกาใต้	อาร์เจนตินา	อเมริกาใต้
กัมพูชา	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	อาร์เซอร์ไบจาน	ยูเรเซีย
ชิลี	อเมริกาใต้	โบลิเวีย	อเมริกาใต้
อียิปต์	แอฟริกาเหนือ	อิหร่าน	ตะวันออกกลาง
อินโดนีเซีย	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ปากีสถาน	เอเชียใต้
มาเก๊า	เอเชียตะวันออก	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	ตะวันออกกลาง
โมร็อกโก	แอฟริกาเหนือ	เบลารุส	ยุโรป
ไซปรัสเหนือ (ตุรกี)	ตะวันออกกลาง	ฮังการี	ยุโรป
ปากีสถาน	เอเชียใต้	เซอร์เบีย	ยุโรป
เปรู	อเมริกาใต้	เม็กซิโก	อเมริกาใต้
เซอร์เบีย	ยุโรป	ปาเลสไตน์	ตะวันออกกลาง
เซเชลส์	แอฟริกา	อินเดีย	เอเชียใต้
ตุรกี	ตะวันออกกลาง	อุซเบกิสถาน	เอเชียกลาง
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	ตะวันออกกลาง	เนปาล	เอเชียใต้
ฟิลิปปินส์	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	อียิปต์	แอฟริกาเหนือ
บังกลาเทศ	เอเชียใต้	อิสราเอล	ตะวันออกกลาง
ซาอุดิอาระเบีย	ตะวันออกกลาง	เมียนมาร์	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
โคลอมเบีย	อเมริกาใต้		
เม็กซิโก	อเมริกาใต้		
อุรุกวัย	อเมริกาใต้		
โบลิเวีย	อเมริกาใต้		
ยูเครน	ยุโรป		
อาร์เซอร์ไบจาน	ยูเรเซีย		
ฮ่องกง	เอเชียตะวันออก		
มาเลเซีย	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้		
ไทย	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้		
สิงคโปร์	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้		
ซิมบับเว	แอฟริกาใต้		

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประเทศจีนและประเทศรัสเซียถือได้ว่าประสบความสำเร็จในการสร้างความเชื่อถือ และความเชื่อมั่นจากประเทศต่างๆทั่วโลก จนสามารถแผ่ขยายอิทธิพลทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ในโลก ไม่เว้นแต่ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

ทุกคนอาจสงสัยว่า แล้วสหภาพยุโรปกับสหรัฐอเมริกาหายไปไหน จริงๆแล้วไม่ได้หายไปไหน เพราะก่อนหน้านั้น ทางด้านสหภาพยุโรปได้ให้คำมั่นสัญญากับประเทศรายได้ปานกลางและรายได้น้อยว่าจะเข้าไปช่วยเหลือด้วยการแจกจ่ายวัคซีนเช่นกัน แต่คำกล่าวนั้นดูเหมือนจะยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง

เนื่องจากทางสหภาพยุโรปเองก็ประสบปัญหาการรับวัคซีนจากบริษัทผู้ผลิตล่าช้ากว่ากำหนด ทำให้ประเทศสมาชิกต้องรอเก้อ นำไปสู่ความขัดแย้งและการกล่าวหาประเทศอังกฤษว่าได้รับวัคซีนก่อนได้อย่างไร ควรจะให้ระดับองค์กรก่อนมิใช่หรือ ซึ่งทางบริษัทได้ชี้แจงว่า ประเทศอังกฤษสั่งซื้อวัคซีนก่อน ทางบริษัทจึงต้องจัดจำหน่ายให้ทางประเทศอังกฤษก่อน สหภาพยุโรปจำเป็นต้องรอตามระยะเวลาการสั่งซื้อ

เมื่อสหภายยุโรปเจอกับปัญหาดังกล่าว ทำให้การแจกจ่ายวัคซีนช้าลง และประชาชนที่จะได้รับวัคซีนก็ช้าลงด้วย เกิดเป็นความล้มเหลวครั้งใหญ่ของสหภาพยุโรป จนทำให้บางประเทศสมาชิกเหนื่อยที่จะรอและแยกตัวออกไปจากปัญหานี้ด้วยการจัดหาและสั่งซื้อวัคซีนเอง เพื่อปกป้องประชาชนของตัวเองให้ได้ดีที่สุด ซึ่งตัวเลือกนั้นคือ ประเทศจีน และประเทศรัสเซีย อย่างประเทศฮังการีที่ให้การรับรองวัคซีนจากประเทศจีนเป็นประเทศแรกในทวีปยุโรป หรือ ประเทศเยอรมนีที่จะให้การรับรองวัคซีนจากประเทศรัสเซีย แม้กระทั่งประเทศเซอร์เบียที่เปิดทางในการนี้โดยเฉพาะเพื่อรับวัคซีนจากประเทศจีน

แม้ว่าสหภาพยุโรปจะเกิดปัญหา แต่การสั่งซื้อวัคซีนมีปริมาณมากเกินกว่าจำนวนประชากรที่มีอยู่นั่นแสดงให้เห็นถึงความร่ำรวย (ฐานะทางการเงิน) ของแต่ละประเทศว่าดีและมั่งคั่งพอที่จะจัดซื้อในปริมาณมากเพื่อกักตุนไว้ใช้ยามฉุกเฉิน แต่นักวิชาการบางท่านมองว่าเป็นพฤติกรรมที่เห็นแก่ตัว เพราะในเวลานี้ทั่วโลกควรมุ่งเน้นในเรื่องการแจกจ่ายวัคซีนอย่างเท่าเทียมกัน และเพียงพอสำหรับแจกจ่ายประเทศรายได้น้อย เมื่อเรื่องถึงหูองค์การอนามัยโลก ผู้อำนวยการใหญ่จึงออกมาเตือนประเทศร่ำรวยว่าควรมองเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ภายในประเทศให้ได้ เพราะพฤติกรรมที่เป็นอยู่นี้คือการขาดศีลธรรมอันดีงาม

แม้จะมีการออกมาเตือน แต่หากมองในอีกมุมหนึ่ง ประเทศต่างๆคงต้องจัดการปัญหาภายในประเทศมากกว่าที่จะห่วงประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศอื่นๆมากกว่าหรือไม่ หากศักยภาพในการพัฒนาของประเทศร่ำรวยมีมากพอที่จะทำให้ประเทศฟื้นตัวเร็ว เมื่อนั้นค่อยถึงเวลาช่วยเหลือประเทศต่างๆไม่ดีกว่าหรือ นักวิชาการบางท่านก็มองเรื่องนี้เช่นเดียวกันว่า ประเทศรัสเซียและประเทศจีนยังจัดการปัญหาในบ้านไม่ค่อยดี ทำไมจึงออกตัวช่วยเหลือประเทศต่างๆก่อนใครเพื่อนเลย เมื่อทั้งสองประเทศเลือกวิธีการใช้ การทูตวัคซีน จึงเกิดคำถามกลับไปว่า คุณจะทำอย่างไรในการรักษาสมดุลระหว่างความต้องการวัคซีนในประเทศกับการจัดจำหน่ายแก่นานาชาติ

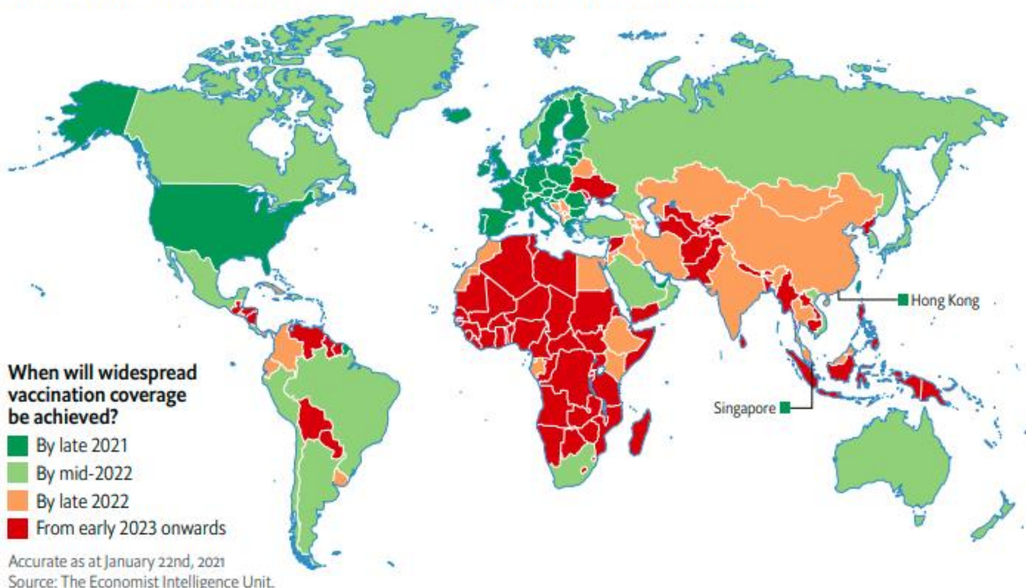
แต่ข้อเสียคงมีมากกว่า เพราะในเวลานี้ทุกๆประเทศคงต้องยากพ้นจากวิกฤตินี้อยู่แล้ว เมื่อการจัดซื้อและการแจกจ่ายวัคซีนไม่ทั่วถึง จึงเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำตามมา เพราะประเทศร่ำรวย ซึ่งส่วนใหญ่คือ ประเทศฝั่งตะวันตก ใช้เงินทุนในการสั่งซื้อเกินจำนวนประชากรของตัวเองมากหลายเท่า จนคาดการณ์ว่าอาจไม่เพียงพอต่อประเทศที่เหลือ ทำให้เกิดเป็นคำว่า Vaccine Nationalism หรือวัคซีนชาตินิยม อันได้แก่ประเทศสมาชิกภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังมีประเทศแคนาดา สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น

Europe First และ America First คงไม่ผิดนักที่จะกล่าว เพราะประเทศเหล่านั้นคงคิดถึงแต่ตัวเองและหวังให้ตัวเองรอดจากการแพร่ระบาดและวิกฤตเศรษฐกิจก่อน เพื่อก้าวขึ้นมามีอำนาจบนเวทีโลกอีกครั้ง คำสัญญาอันเล็กน้อยที่กล่าวไว้จึงหายไปกับสายลม พวกเขาเหล่านั้นให้เพียงแค่ทุนช่วยเหลือในการแจกจ่ายวัคซีนในโครงการ COVAX ขององค์การอนามัยโลกเท่านั้น พวกเขาทำตัวเป็นเพียงผู้บริจาคแต่ไม่ได้ลงมือทำเหมือนอย่างประเทศจีนและประเทศรัสเซีย จากข้อมูลของสารานุกรมวิกิพีเดีย พบว่ามีการบริจาคดังนี้ ทางผู้เขียนขอกล่าว 5 อันดับแรกเท่านั้น

- ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 2500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ประเทศเยอรมนี จำนวน 1093 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ประเทศสหราชอาณาจักร จำนวน 735 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- สหภาพยุโรป จำนวน 489 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ประเทศแคนาดา จำนวน 181 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

แม้โครงการ COVAX จะถูกสร้างขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือประเทศยากจนและรายได้ปานกลาง และมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความเท่าเทียมและทั่วถึงในการแจกจ่ายวัคซีน แต่จากบทวิเคราะห์ของ The Economist Intelligence Unit พบว่า การจัดส่งวัคซีนคงเกิดความล่าช้า และการกลับไปเป็นปกติคงจะช้ากว่าประเทศร่ำรวยอย่างแน่นอนเพราะเมื่อการจัดส่งล่าช้า การฉีดวัคซีนให้กับประชาชนก็จะช้าไปด้วย ซึ่งคาดว่าจะสิ้นสุดจริงๆ คือสิ้นปี 2023 แม้ประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปจะมีสถานการณ์ที่เลวร้ายและย่ำแย่กว่าเอเชียก็ตาม แต่การฟื้นตัวและการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนคงจะสำเร็จภายในสิ้นปี 2021 และคาดว่าจะกลับมาเป็นปกติได้ในไตรมาสสุดท้ายของปี 2021 หรือต้นปี 2022

Rich countries will get access to coronavirus vaccines earlier than others

Not everyone around the world will get the vaccine

จากภาพจะเห็นได้ว่า ประเทศในแถบทวีปเอเชียและแอฟริกา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศรายได้ปานกลางและรายได้น้อย (เหมือนประเทศไทย) ประชาชนจะได้รับวัคซีนและแจกจ่ายอย่างทั่วถึงภายในปลายปี 2022 หรืออาจถึง 2023 เลยทีเดียว กลับกันที่ประเทศร่ำรวย ซึ่งส่วนใหญ่คือทวีปอเมริกาเหนือและทวีปยุโรปที่จะสำเร็จภายในปี 2021 เพราะเหตุนี้ บทวิเคราะห์จึงเขียนไว้ว่า ไม่ใช่ทุกคนที่จะได้รับวัคซีน

พูดถึงประเทศสหรัฐอเมริกากันบ้าง ในเกมการเมืองระหว่างประเทศครั้งนี้ สหรัฐไม่ได้เป็นผู้เล่นเหมือนกับประเทศรัสเซียและประเทศจีน เนื่องจากสถานการณ์ในประเทศเข้าขั้นวิกฤติที่สุดในโลก ล่าสุดเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 จำนวนผู้เสียชีวิตมีจำนวนมากกว่า 500,000 คนและผู้ติดเชื้อสะสมมากกว่า 28.2 ล้านคนทั่วประเทศ ประธานาธิบดีโจ ไบเดนจึงมุ่งเน้นเรื่องกิจการภายในประเทศมากกว่าจะสนใจรอบนอก ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางสาธารณสุข หรือ แผนกู้เงิน 1.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ จึงทำให้สหรัฐพลาดโอกาสในการสร้างภาพลักษณ์บนเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แม้ว่าประธานาธิบดีโจ ไบเดนจะนำสหรัฐอเมริกากลับเข้าร่วมเป็นสมาชิก WHO อีกครั้งและที่สำคัญยังให้คำมั่นสัญญาว่าจะเป็นผู้นำในการตอบสนองต่อการแพร่ระบาดของโควิดก็ตาม แต่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับจีนและรัสเซียไปแล้ว

การมองกิจการภายในประเทศของตัวของทั้งสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ทำให้ภาพลักษณ์ของพวกเขาพังทลายลง เกิดเป็นความล้มเหลวครั้งใหญ่ นักวิชาการบางท่านจึงตั้งคำถามว่า พวกเขาจะปล่อยให้เป็นแบบนี้จริงหรือ พวกเขาจะยอมให้ประเทศจีนและประเทศรัสเซียผงาดสู่การเป็นขั้วอำนาจโลกใหม่อย่างนั้นหรือ

สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปควรกลับมาคิดอีกครั้งว่าจะทำอย่างไรให้ภาพลักษณ์ของตัวเองกลับมา หรือจะปล่อยให้เกมดำเนินต่อไป แล้วให้ประเทศรัสเซียกับประเทศจีน ต่อสู้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาร่วมกับประเทศที่เหลือของโลก จนเกิดเป็นลู่ทางในการสานสัมพันธ์ทางการทูต เป็นพันธมิตรใหม่และการพึ่งพากันในอนาคตระหว่างประเทศเหล่านั้น ในช่วงยุคหลังโควิด 19 อย่างนั้นหรือ

แม้การแพร่ระบาดจะยังไม่จบลงง่ายๆ แต่ความสำเร็จในการสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศในทวีปแอฟริกาของจีนนั้นเป็นไปด้วยดี ถึงขนาดที่ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขของประเทศเคนยาถึงกับออกปากว่าประเทศจีนช่วยเหลือเขาขนาดนี้ จะให้มองในแง่ลบได้อย่างไร ประโยคดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จและพันธมิตรแห่งใหม่ของจีนในทวีปแอฟริกา ไม่เพียงแต่ประเทศเคนยาเท่านั้นแต่มีประเทศอื่นๆด้วย ทำให้ความพยายามด้านภูมิรัฐศาสตร์ของจีนจึงเป็นเรื่องง่ายขึ้นและที่สำคัญคือจะทำให้อภิมหาโครงการอย่าง Belt and Road Initiative ราบรื่นกว่าเดิม

หากให้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในยุคหลังโควิด 19 ความพยายามมีอิทธิพลของจีนส่งผลต่อภาพลักษณ์ในอนุภูมิเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน แม้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีภาพลักษณ์ติดลบในระดับนานาชาติ แต่จากผลสำรวจของสถาบัน ISEAS ของประเทศสิงคโปร์ที่สำรวจกลุ่มประชากรตัวอย่างจากหลากหลายสาขาอาชีพ เช่น นักการเมือง พ่อค้าแม่ค้า นักธุรกิจ นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร ข้าราชการ ครู ทหาร ตำรวจ ฯลฯ พบว่า หากให้อาเซียนเลือกข้างมหาอำนาจ อาเซียนจะอยู่กับใครระหว่างจีนและอเมริกา ผลปรากฏว่า ประชาชนเลือกสหรัฐอเมริกา

เหตุผลคืออะไร จากการสำรวจ พบว่าความพยายามมีน้ำใจในการช่วยเหลือและแจกจ่ายวัคซีนของประเทศจีนนั้นคงเข้ามาด้วยเหตุผลอะไรบางอย่าง และน่ากลัวเกินไปที่จะเชื่อมั่นและไว้ใจได้ ทำให้คะแนนลดลง แต่การที่สหรัฐอเมริกามีคะแนนเพิ่มขึ้น เนื่องจาก การเข้ามารับตำแหน่งของประธานาธิบดีโจ ไบเดน ที่มีท่าทีเป็นมิตรมากกว่าประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ประชาชนชาวอาเซียนยังเห็นอีกว่า ประเทศจีนพยายามมีอิทธิพลเหนืออาเซียนในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ และเศรษฐกิจมากที่สุด

แต่ผลสำรวจก็ยังคงเป็นแค่ความเห็นตัวอย่างเท่านั้น เพราะสถานการณ์โลกในขณะนี้คงต้องใช้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์เท่านั้น ว่าพวกเราอาเซียนเลือกข้างผิดหรือถูก แล้วขั้วอำนาจโลกจะเป็นอย่างไรต่อจากนี้ ประเทศจีนและประเทศรัสเซียจะขึ้นเป็นมหาอำนาจที่แข็งแกร่งกว่าเดิมหรือไม่ เพราะการแพร่ระบาดคงจะมีอยู่ต่อไป พวกเราจะใช้ชีวิตแบบ New Normal ได้ในอีก 7 ปีข้างหน้าจริงหรือไม่ (เป็นการคาดการณ์ของสำนักข่าว Bloomberg ที่คาดว่าทั่วโลก (ทุกประเทศจริงๆ) จะมีประชาชนที่ได้รับวัคซีนและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ได้สำเร็จในปี 2028) และ ประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปจะยืนหยัดอย่างมั่นคงได้อีกหรือไม่ ความเปลี่ยนแปลงคงจะเกิดขึ้นหลังจากยุคโควิด 19 แน่นอน

แปลและเรียบเรียงโดย

นายเมธิชัย ทองเปลว

24 กุมภาพันธ์ 2564

แหล่งอ้างอิง

- https://www.dw.com/en/top-stories/s-9097
- https://github.com/owid/covid-19-data/blob/master/public/data/vaccinations/locations.csv
- https://en.wikipedia.org/wiki/Deployment_of_COVID-19_vaccines
- https://www.eiu.com/n/85-poor-countries-will-not-have-access-to-coronavirus-vaccines/
- https://covid19.who.int/
- https://www.cnbc.com/2021/02/22/the-us-covid-19-death-toll-has-surpassed-500000.html
- https://en.wikipedia.org/wiki/Belt_and_Road_Initiative
- https://www.iseas.edu.sg/wp-content/uploads/2021/01/The-State-of-SEA-2021-v2.pdf
- https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-04/when-will-covid-pandemic-end-near-me-vaccine-coverage-calculator